

Ágost széptani és irodalmi előadásainak nem egészen kétszáz hallgatója volt, most pedig van háromszázevennégy, mégpedig a széptanra 73, Arany János költői elbeszéléseire 130, a vers elméletére 59, a magyar stílygyakorlatokra pedig 30.

(SIKERTELLEN PÁLYÁZAT.) A nemzeti színház dráma-bíráló bizottsága e napokban hozott határozatot a »magyar életből merített középfajú színmű« pályázati eredménye fölött. E pályázatra aug. 16-dikáig huszonegy pályamű érkezett. E mennyiségnek távolról sem felelt meg a művek minősége, s a bíráló bizottság egyhangulag azt határozta, hogy a pályaművek közt egy sem lévén előadásra ajánlható, ennél fogva a kitűzött száz arany nem adható ki.

(AZ ÁLLAMI FELSŐBB LEÁNYISKOLA) egy évi működés után a művelt magyar közönség bizodalma a legnagyobb mértékben kinyerte. Az idei beiratkozások alkalmával annyian jelentkeztek a fölvételre, hogy párhuzamos osztály fölléltatása vált szükségessé. Az összes jelentkezők száma 151-re rugott; ezek közül fölvételt nyert 139, még pedig az előkészítő osztályba 37, tehát a megszabott létszámnál 2-vel több, az első osztályba 68 (két párhuzamos csoportban) és a második osztályba 34. A tömeges jelentkezés mindenesetre örömdetes jele annak, hogy a fővárosban a nőnem magasabb műveltetése iránt fölébredt az érzék.

(DEÁKY LAJOS HALÁLÁT) jelentették a lapok a közelebbi napokban. Az elhunyt több országgyűlésen képviselte Zilah városát, s elejétől fogva buzgó tagja volt a szélsőbaloldalnak, régi szabású magyar táblabíró alak szerény látkörrel s korlátolt ismeretekkel, de erős kötelességérzettel és becsületességgel. A gyorsíróknak sokszor meggyűlt vele bajuk. Ha még oly nyul farknyi beszédet tartott is, a világért sem mulasztotta volna el szórul szóra átbetűzni a gyorsírók följegyzéseit, majd itt majt ott törölgetve és javítgatva. Egy ízben ugyancsak megjárta »Lajos« bácsi. A dologgal elhalmozott gyorsírók közül valamelyik tévedésből Deák Ferencz beszédét adta neki oda az övé helyett. Deák nem jött mindjárt rá, hogy e beszédet a jobboldal ünnepelt vezérfele tartotta, hanem nagy buzgón törölgetett és javított rajta. Olykor-olykor ugyan megütődve rázta fejét, fönhangon mormogva: »Ördög tudja, de nekem úgy tetszik, mintha én mást beszéltem volna«. Végre, midőn Deák Ferencznek majdnem egész beszédét végig korigálta az övé gyanánt, egy odajött gyorsíró fölvilágosította a mulatságos tévedés felől. . . Nyugodjék békével.

(WAGNER SÁNDOR) müncheni tanár haza jött rokonai látogatására. A képtárlatra öt festvényt hozott magával. Ezek közül négy: a debreczeni ménés, pusztai csendélet, hortobágyi csikós és nádudvari részlet megannyi tanulmányok az ő nagy »Csikós-verseny«-éhez: az ötödik: egy templom belseje. E művek egyelőre Elter és Lafitte műkereskedésében vannak letéve.

(BAZAINE TÁBORNOK KOLOZSVÁRT.) Az erdély-részek fővárosában az a hír terjedt el, hogy Bazaine tábornok Konstantinápolyba utaztában Kolozsvárra érkezett. Mindenki, mint teljesen bizonyos tényről beszélt, hogy a rendőrség már utasítást nyert a »szőkevény fegyver« elfogatására. Sokan azt is váltig erősítik, hogy a tábornoknál 100 ezer frank készpénz van. Az egészről csak annyi igaz, hogy egy ottani vendéglőbe szállt francia utazó véletlenül Bazaine nevet visel és véletlenül hasonlít a tábornokhoz. Ő különben gabonakereskedő s a magyarországi gabnakereskedelmi és gazdasági viszonyok tanulmányozása végett jött hazánkba.

(DEÁK FERENCZ ÖSBÖLÉNYCSONT BOTJA.) Belánszky Demkó Géza Deák Ferencz életéből eddig ismeretlen adatot közöl, melyet évekként ezelőtt neki Kobelt János szervitátor óreg esztergályos mondott volt el. Kobelt nem kis őszegen megszerzett egy ösbölny-csontszárat; ez sokáig hevert boltjában, szakértőknek mutatta, kik nagy összeget ígértek a ritkaságért, de a tulajdonos nem adta oda, mivel azzal a belvárosi képviselőnek kedveskedni óhajtott. Csinos botnak dolgozta fel az ösbölny-csontot s egy napon beköszöntött a remekművel az »angol királynőnél« a »haza bölcséhez.« Deák Ferencz választójának ritka ajándékát szívesen elfogadta, a mellékszobába lépett s kihozott egy nagy könyvet, melyben lapozgatott s felolvasott az ösbölnyről Kobelt Jánosnak. Ezután magyarázatokba bocsátkozott az ösbölny felől s megjegyezte, hogy ösbölny régi időkben hazánkban is találtatott. A művészi botot, mely ébenfa színű, egy szekrénybe helyezte volt el. Ha a nagy halott hagyatékában netán ezen bot megvan, úgy ezután tudni fogjuk történetét is.

(MUZEUM-EGYLET ROSNYÓN.) Rozsnyón szept. 24-én a városi intelligencia élénk részvéte mellett történeti és régészeti muzeum létesítése céljából gyűlés tartatott, melyben a megalakulás határozatilag kimondatott s mint előkészítő bizottsági tagok dr. Kiss Antal,

Rosty József, Tóth Lőrincz r. k. gymnasiumi és Justh János ág. vall. gymnasiumi tanárok küldettek ki. Ez ügyben a kezdeményezés érdeme a város buzgó főjegyzőjét, Rosty Józsefet illeti, ki a történelmi társulat ki-rándulása alkalmával is igen becses kiállítást rendezett.

(AZ AGGTELEKI BARLANGBAN) folytatták az ásásokat, s az újabb eredményről a következő tudósítást: kaptuk b. Nyáry Jenő és Péchy Jenő által az aggteleki barlangban e hó 26. és 27-én eszközölt ásások a legfényesebben sikerültek. Két nap alatt a barlang ugynevezett »Csontház« részében huszonöt őskori ember-sírt ásattak ki a csepegő kőszikla réteg alól körülbelül 2 méter mélységből. A vázak mellett felette érdekes edények, kő- és csont-eszközök, és minden koponya mellett szenesedett magok találtattak. Az ásás a barlang több csarnokára is kiterjedt, s annak egyik magasabban fekvő oldalrészében a »Denevérbarlang«-ban, szintén a csepegő kőszikla réteg alatt, egészen kövesedett és barlangi medve csontokra találtak. Az érdekes ásásat folytattatik, s fényes eredményre kecsegtet.

(FELHŐSZAKADÁS ÉS ÁRVIZ.) Beregmegyében a Verchovina vidékének lakóit szept. 13-kán borzasztó felhőszakadás sújtotta, melynek következtében a hegyekről lerohanó vízár másnap a völgyekben roppant károkat okozott. A zsenyovai völgyben vagy husz hidat nyomtalanul elvitt az víz, s a zsbuni erdőkerültöt a hegyen lévő lakásából családjával együtt lesodorta; a kerülő halálát lelta a habokban, míg családja szerencsésen megmenekült. Számos ház, roppant sok deszka és fa, gabna- és zabtermés elpusztult, s a völgyek különben is szegény lakosai legnagyobb inségnek néznek eléje.

(EGY DÁN TUDÓS MAGYARORSZÁGRÓL.) A külföldi sajtóban mindenfelé visszhangzik még mindig a Budapesti tartott nemzetközi kongresszusok emléke s tudós vendégeink most otthon számot adnak a kellemes benyomásokról, melyeket nálunk tapasztaltak. A kopenhágai »Dagbladet« szept. 23. és 25-ki számaiban Scherling Vilmos egyetemi tanár és dán orsz. képviselő »Fra Buda-Pesth til Mehadia« cím alatt két cikkben tüzetesen leírja a statisztikai kongresszus nagy kirándulását az alvidékre, rajzolja a látottakat s igen kedvezően, meleg hangon emlékezik meg hazánkról és haladásunkról.

(MAGYAR HIRLAP BUKARESTBEN.) Bukarestben magyar lap indult meg október elsején. Címe: »Bukaresti híradó. Politikai és közgazdasági hetilap.« Szerkeszti: Vándory Lajos. Előfizetési ára Romániában 24 lei, évnegyedre 6 lei, Magyarországon 1 évre 12 forint, évnegyedre 3 frt. A lap a magyar s román nemzet közeledését czélozza. Cikkei közül a kivándorolni szándékozóknak adott utasítások s a bukaresti róm. kath. fiiskola ismertetése érdemelnek kiváló felemlítést. A lap nyelvezete, beosztása több kívánni valót hagyunk ugyan meg hátra, azonban reméljük, hogy idővel e hiányok teljesen pótolva lesznek s addig is örömmel üdvözljük e messze földön alakult lapot s óhajtjuk, hogy minél hosszabb ideig fennmaradjon ott lakó nagy számú honfiaink javára.

(A PERSA SAHRÓL) azt híresztelték, hogy az idén ismét Európába jö; de lemondott e tervéről s csak az 1878-diki párisi kiállítást fogja megtekinteni. Helyette a persa trónörökös jö Európába tavaszkor. Készülődik is már a nagy utra: először is francia gouvérnantot vitetett Tiflisből, ki francziául tanítsa meg s egyszerűen a tánczművészet alapismereteivel is bizalmasabb lábra helyezze. E tanítónő Európába is el fogja kísérni tanítványát, ki ezuttal nem titkárral, hanem titkárnővel fog utazni.

(AZ ÉSZAKAMERIKAI SAJTÓ.) Az Egyesült-Államok hírlapirodalmáról a philadelphiai kiállítás alkalmából egy vaskos füzet jelent meg, mely érdekes adatokat nyújt az amerikai sajtóról. A füzet mindenekelőtt 8129, az Egyesült-Államokban jelenleg megjelenő lap címét közli. 1776-ban összesen 37 lap jelent meg az Egyesült-Államokban s ezek közül csak egy, a philadelphiai »Advertiser« jelent meg hetenként kétszer, a többi mind heti lap volt. Száz év múlva az említett 8129 lap közül már 738 napi, 6235 heti, 747 havi s 67 évnegyedenként megjelenő lap van. Legtöbb lap (1818) jelenik meg New-York államban. Napi lap most már minden államban van, Floridában két évvel ezelőtt jött ki az első. 1776-ban a lakosság száma 3, ma 40 millió s így akkor 30 ezer lélekre jelent meg egy lap, ma 5000-re. A sok statisztikai curiosum között kiemeljük, hogy a

lapcímek közt van 487 Journal, 310 Times, Herald 302 stb. 1875-ben 1366 lap alakult. A napilapok közül sok alig két el 300 példányban. Legtöbb (140,000) példányban két el a »New-York Sun«, utána következnek a »New-York Ledger«, »New-York Weekly«, »Harpers Weekly« s egy gyermeklap Bostonban, mind száz-ezren felül. — New-Yorkban naponként 764,500 lapot adnak ki s évenként 3.340,300 példányt nyomnak. A füzet ezután mintegy 30 nagy lapot ismertet s ezek közül többen azon házat is közli, a melyben szerkesztetnek s kiadatnak. A legrégebbi még most is fenálló lap Amerikában a »The Connecticut courant«, mely 1764. nov. 19-én jelent meg először, mint hetilap Hartfordban. Ezóta sem megjelenése helyét, sem címét nem változtatta meg. A mű végén élénk humoros rajz van a hirdetésekéről, a lapok szétszórásáról stb. Az egész mű igen érdekes s teljesen világos képnyújt az ottani hírlapi-irodalmi viszonyokról, melyek, mint a fönt közölt számok mutatják, talán az egész világon a legfejlettebbek.

(CORRENTI OLASZ KÖZÖKT. MINISTER.) mialatt itt időzött körünkben, jobb meggyőződésre jutott, mint a milyet azelőtt otthon rólunk táplált. Azt az eszmét alkotta volt magának mi rólunk magyarokról, hogy igen kevesen vagyunk és hogy értelmiségünket mind a tót-ság és német-ség köréből toborozzuk össze. Midőn a statisztikai kongresszusra a fővárosba jött, közölte is e véleményét beszéd közben Trefort miniszterrel, ki őt e rögzött eszméjéből azzal gyógyítja ki, hogy sorra vezette a főváros középtanodáinak osztályait. Már-már közel is volt a gyógyuláshoz a külföldi tudós patiens, mikor egyik iskolában megpillant két gyermeköt, kikre rábizonyíthatni vélte, hogy az egyik tót, másik német. Trefort azonnal vallatásukhoz kezdett, mindkettő magyarnak mondta magát, szülőikről meg azt állíták, hogy a magyaron kívül más nyelvet nem beszélnek. Az egyik németül csak annyit tudott, a mennyit az iskolában belésszorítottak. Ez tökéletesen józanítólag hatott a mi Correntinkre, ki már ezek után fölkérte a minisztert, hogy járja kezére, hogy a magyar nemzet úgy anyagi, mint szellemi fejlődésére vonatkozó adatokat megkap-hassa. Trefort ezt hajlandónak nyilatkozott teljesíteni, de egyszersmind utalt a nehézségre, hogy ezek job-ladán csak magyarul vannak meg. Correnti kijelenté, hogy e nehézséget úgy tudja megoldani, hogy a római közoktatásügyi miniszteriumnál alkalmazott magyar fog segédkezésére lenni azok lefordításában. Trefort a kívánt adatokat egy nagy rakaszban már utnak indítá Rómába.

(AZ ESKÜ A HUGONOTTÁKBAN.) Hamburgban most Adams tenorista vendég szerepel. A Hugonották egyik összpróbáján Adams ur Raoul esküjét énekelte. A karnagy azonban megállította a zenekart, elhallgat-tatá a karokat. »Valaki hamisan esküdött« — mond a karnagy arczfintorral s ujra énekelte az esküdalt. A karnagy nyilatkozat általános derűtséget keltett a színházban, mert épen Adams volt az, ki másfél hó előtt Bécsben hamis eskü miatt az esküdtszék előtt állott.

(AZ ELSŐ VASUT CHINÁBAN) f. évi jun. 30-án adatott át a forgalomnak. Ez Chinára nézve oly esemény, mely hatalmasan fog kihatni a mennyei birodalom viszonyaira s jövőjére. A vasutat egy angol részvénytársaság építé Sangai és Vuzsung, illetve Kungvang közt, és e vonalra a szükséges telkeket, a chinai hatóságot nem értesítve szándékaról, vásárolta meg. Az építőtársaságnak roppant nehézségekkel kellett megküzdénie, melyeket a chinai kormány, helyi hatóságok és a fölizgatott nép elébe gördítettek. A chinai kormányhi-vatalnokok sehogy sem bírák belátni, mily haszonnal lehet egy vasut az ország gazdagságának növelésére, s csak azt sejtik, hogy ez uton a nyugati civilizáció nagyon be fogva magát közéjük venni, miért is elég okot találtak arra, hogy a vasutat úgy tüntessék föl, mely az országra nézve káros. A vasut hossza csak 9 1/4 angol mérföld, személy-és áruszállításra van be-rendezve, a vállalatnak különben az a főczélja, hogy a chinaiakat a vasutal megbarátkoztassák, hogy meggyőzzék a gyors és olcsó forgalomról, és arról, hogy mily kevés veszélyességet rejt a vasut magában. Az épített pálya tehát inkább mintának szolgál. A megnyitás ün-nepélyén 32 perc alatt tette meg oda-vissza a vonat az utat. Ezután ingyenes próbamenetet rendeztek a ben-szülőttek részére, kik tömegesen tódultak a vonat ko-kocsijaiba. Seholy sem mutatkozott ellenszenv a vasut iránt, sőt úgy látszik, hamar meg fognak ez új intéz-ménnyel barátkozni a chinaiak.

(BIBLIOGRAPHIA.) Angliából 1875-ben kivittek könyveket: az Egyesült-Államokba 269,907 font ster-lingért, Ausztráliába 302,432 font sterlingért, Francia-orosz-országba 31,593 font sterlingért, Németországba 18,363 font sterlingért, Hollandiába 22,025 font sterlingért,